

Älvkarleby
kommun

Arbetsmarknads- och integrationsplan 2019 – 2022

Älvkarleby
kommun

Antagen av: Kommunstyrelsen, 2018-11-28 § 126

Senast reviderad:

ÄKF-nummer:

Handläggare/författare: Martin Andaloussi, Näringsliv-, arbetsmarknad- och integrationschef

Innehåll

1 Inledning och syfte	2
1.1 Övergripande mål	2
1.2 Prioriterade målgrupper	2
1.2.1 Unga vuxna 18 – 29 år	2
1.2.2 Utrikesfödda.....	2
1.2.3 Individer med försörjningsstöd på grund av arbetslöshet	3
2 Principer som arbetet ska vila på.....	3
2.1 Arbetslinjen	3
2.2 85/15	3
2.3 Eget ansvar	3
2.4 Samverkan	4
3 Strategisk inriktning	4
3.1 Integration.....	4
3.1.1 Trygghet.....	4
3.1.2 Språkutveckling	4
3.1.3 Kulturell kompetens.....	4
3.1.4 Social sammanhållning där civilsamhället utgör en central del.....	5
3.2 Arbetsmarknad.....	5
3.2.1 Praktik och särskilda anställningar	5
3.2.2 Studieförfrämjande - Studier och yrkesutbildningar	6
3.2.3 Geografisk rörlighet - Pendling	6
3.3 Näringsliv	6
3.3.1 Kompetensförsörjning till det lokala näringslivet.....	6
3.3.2 Nyföretagande.....	6

1 Inledning och syfte

Älvkarleby kommun har under en lång period haft Uppsala läns högsta arbetslöshet. Våra strukturella förutsättningar liknar de som finns i Gävleborg och våra arbetsmarknadsindikatorer ligger i linje med det länet. Även i en högkonjunktur ser vi matchningsproblem mellan arbetslösa och företag som har brist på arbetskraft.

Det är lätt att anta att en arbetsmarknads- och integrationsplan enbart ska sänka arbetslösheten men det är bara en del av en större helhet. *Syftet är att skapa bättre förutsättningar för fler i arbete, vilket ska öka tillväxten, leda till bättre kompetensförsörjning för lokala företag och ett "innanförskap" för våra invånare.* Med innanförskap avses den gemenskap som uppstår både genom att få bättre ekonomiska förutsättningar men också den sociala aspekten av att ha ett arbete att gå till varje morgon och därmed vara en förebild för sina barn. Detta dokument ska vara styrande i samtliga nya projekt eller nya insatser. Kan vi få in ett projekt eller insats inom ramen för arbetsmarknad- och integrationsplanen, då kan de genomföras, annars inte.

1.1 Övergripande mål

Utgångspunkten för detta dokument är att vara ett strategiskt dokument, som anger vägen framåt i arbetet för att uppnå syftet. De mål som finns i mål och budget och i Tillväxtstrategin 2015 – 2020 ska fortsatt vara styrande.

- Förvärvsintensiteten i Älvkarleby kommun ska uppgå till 80 %
- Ungdomsarbetslösheten ska sjunka

1.2 Prioriterade målgrupper

För att använda resurser på bästa sätt måste de riktas mot de grupper som har störst behov, men också mot dem där insatserna har bäst möjlighet att lyckas.

1.2.1 Unga vuxna 18 – 29 år

Älvkarleby kommun har Uppsala läns högsta ungdomsarbetslöshet. Av kommunens totala arbetslöshet är 20 % i åldern 18 – 24 år. Det finns en stor risk att om unga vuxna hamnar i ett utanförskap tidigt, blir det allt svårare för dem att bli självförsörjande över tid. Därför måste tidiga insatser vidtas för att motverka detta.

1.2.2 Utrikesfödda

Älvkarleby kommun har haft ett högt mottagande av flyktingar de senaste åren och i denna grupp finns en stor potential, då vi har ett stort rekryteringsbehov i samhället som täcks av utrikesfödda. Dock utgör gruppen cirka 54 % av de individer som är arbetslösa i kommunen. Problemet består i att det tar för lång tid för utrikesfödda som kommer från länder utanför Europa att etablera sig på arbetsmarknaden. Enligt den senaste statistiken från SCB, tar det

ungefär 5 år innan gruppen som klassas som flyktingar (i åldern 20 – 64 år) har en förvärvsfrekvens på 50 %, dvs innan hälften av personerna har arbete. Detta kan jämföras med vår kommuns totala förvärvsfrekvens på 75,3 %. Under de två första åren erhålls ersättning från staten både till kommunen och till individerna.

1.2.3 Individer med försörjningsstöd på grund av arbetslöshet

Att vara bidragsberoende är något som skapar segregation och utanförskap. Detta är också något som skapar ett hårt tryck på kommunens ekonomi och det finns därför många vinster med att bidra till att individer går till självförsörjning. Vad som är viktigt att understryka, är att målgrupp försörjningsstödstagare är väldigt bred. Därför måste den primära orsaken till försörjningsstödet vara arbetslöshet, inte arbetslöshet på grund av missbruk, trauma eller sjuka personer som blivit utförsäkrade. Individerna måste stå till arbetsmarknadens förfogande.

2 Principer som arbetet ska vila på

Principerna handlar om vilket synsätt kommunen ska ha i frågor som rör integration- och arbetsmarknadsfrågor. Dessa principer ska vara genomgående när resurser fördelas och prioritering av aktiviteter ska göras. Kommunens projekt och insatser ska alltid testas mot dessa principer.

2.1 Arbetslinjen

Insatser som Älvkarleby kommun genomför ska alltid leda individen närmare arbetsmarknaden eller mot studier. Det innebär att allt kommunen gör för de prioriterade målgrupperna ska testas mot denna princip. Om aktiviteten, projektet eller insatsen främjar arbetslinjen på ett tydligt sätt, då kan kommunen genomföra, bidra eller finansiera insatsen, annars inte.

2.2 85/15

Älvkarleby kommuns princip är det som särskilt lyfts fram i den så kallade Trelleborgsmodellen. Den innebär att utgångspunkten är att 85 % av de individer som är föremål för integrationsinsatser eller arbetsmarknadsinsatser i de prioriterade målgrupperna har en förmåga att verka på den öppna arbetsmarknaden. Därför ska våra processer och insatser vara inriktade på dessa individer, dvs där det kan leda till arbete eller studier. Inte som ett sätt att bara skapa en aktivitet för en individ eller placera individer i insatser som inte leder närmare arbetsmarknaden.

2.3 Eget ansvar

Individen har ett eget ansvar för sin utveckling. Vi ska skapa förutsättningar för individen att utvecklas och vi tror att alla människor vill jobba och har en kapacitet att göra det. Om man aktivt väljer att inte ta detta ansvar så ska det få konsekvenser, exempelvis kopplat till försörjningsstöd eller etableringsbidrag.

2.4 Samverkan

I en mindre kommun måste samverkan alltid förekomma. Förvaltningsgränser eller myndighetsgränser blir oviktiga och vi formar oss efter individen. Individen måste vara i centrum och resurser måste samlas för att uppnå resultat. Oavsett om det är staten, regionen, andra kommuner eller civilsamhället som önskar samverka, ska Älvkarleby kommun alltid välkomna och söka partnerskap.

3 Strategisk inriktning

Den strategiska inriktningen präglas av tre olika faser, där det finns olika insatsområden som är särskilt viktiga för att driva individen framåt mot arbete eller studier. Det är inte givet att detta är en trappa eller en process där man måste gå alla steg, allt handlar om att identifiera var individen befinner sig i sin egen process.

3.1 Integration

3.1.1 Trygghet

Att bosätta sig i ett nytt land är inte lätt för någon. I det bosättningsuppdrag som kommunerna har, ingår att Älvkarleby kommun att skapa långsiktig trygghet. Redan idag har kommunen bra rutiner för detta och vi ska kvalitetssäkra vårt mottagande genom väl beskrivna processer och verksamhetsplaner med målet att korta ledtider. Idag kan det finnas tid då individen exempelvis väntar på SFI som kan nyttjas bättre och tidiga insatser ska vara fokus och strävan. Alla nyanlända ska erbjudas insatser, förutom hjälp med bostad. Hjälp med bostad ska endast ges till individer som är anvisade till kommunen av Migrationsverket, samt anhöriga till ensamkommande barn som varit placerade i våra kommunala boenden. Utgångspunkten är att ju snabbare vardagen fungerar och det finns trygghet, desto snabbare kan inträde på den svenska arbetsmarknaden ske.

3.1.2 Språkutveckling

Oavsett vilka insatser Älvkarleby kommun gör för den utrikesfödda gruppen, ska språkutveckling vara ett genomgående tema. Kunskap i svenska språket är en förutsättning för utbildning och arbete. Det krävs fler insatser som främjar språkutveckling i den nyanlända gruppen och det saknas aktiviteter idag då SFI inte är tillräckligt för många att öva svenska språket. Fler aktiviteter på detta område ska prioriteras.

3.1.3 Kulturell kompetens

Att förstå det svenska samhället kan var svårt om man kommer från en avsevärt annorlunda kultur. Dock är det viktigt att knäcka de kulturella koderna för att inte hamna i utanförskap. En stor roll har den så kallade Samhällsorienteringen, en lagstadgad kurs på 60 timmar som

syftar till att ge en grundläggande introduktion i det svenska samhället. Detta ska kommunen utöka med mer systematisk information där exempelvis CV-skrivning kan vara en del. Digitalisering är något som präglar det svenska samhället och den utvecklingen kommer att accelerera än mer. Detta kommer att kräva utbildningsinsatser för målgrupper som idag inte har dessa kunskaper.

Barn måste få en bra start i livet, annars kommer kostnader för samhället senare. Därför går det inte nog att understryka vikten av föräldrautbildningar och att jobba med kvinnor i syfte att främja goda, starka förebilder och fortsätta att utveckla jämställdheten i alla delar av samhället. Så kallat "Öppet hus på Centralen" ska fortsätta, där nyanlända kan få initial hjälp med myndighetskontakter och anmälningsärenden.

3.1.4 Social sammanhållning där civilsamhället utgör en central del

Integration handlar om att samhället också får nya perspektiv och möjligheter. Men då måste människor mötas och här finns en stor potential hos kommunens föreningar. Initiativ som föreningar tar och som ligger i linje med arbetsmarknads- och integrationsplanen ska alltid främjas. Målgruppen måste dock vara nyanlända med uppehållstillstånd, även om asylsökande också kan bjudas in till eventuella aktiviteter.

3.2 Arbetsmarknad

3.2.1 Praktik och särskilda anställningar

Om människor ska komma i arbete krävs det att individer kan utveckla sina förmågor, bryta dåliga vanor och tro på sig själv. Människor som varit borta från arbetslivet under en period måste också kunna testa alternativa yrkesbanor. Vad som är centralt i detta arbete är att alla som får en praktik eller särskild anställning måste kunna tillgodogöra sig platsen på ett sådant sätt att individen tar sig närmare arbetsmarknaden. Dessa platser ska ha ett ständigt flöde av nya individer som en del i individens handlingsplan. Därför ska det också ställas höga krav på matchningen mellan individ och plats. Detta innebär också individerna inte heller kan förvänta sig att en praktik eller särskild anställning ska leda till en ordinär anställning, utan det förväntas att man planerar för vad som händer efter det att praktikperioden är över. Kommunförvaltningen är den största arbetsgivare i Älvkarleby kommun och därför måste vi ta ett särskilt ansvar för att platser för detta tillskapas, samtidigt som vi uppmuntrar och utmanar näringslivet att göra samma sak. Ett strukturerat arbete garanterar på detta område krävs och strävan ska vara att ha minst 50 platser av olika slag. Dessa platser ska inte ersätta befintliga arbetsuppgifter men ge individen nya färdigheter och insyn på en arbetsplats. I Älvkarleby kommun har vi ett gott samarbete med de fackliga organisationerna och en dialog ska alltid ske vid placering av individer.

3.2.2 Studiefremjande - Studier och yrkesutbildningar

I dagsläget är det mycket svårt att få ett arbete med endast grundskoleutbildning och inget talar för att detta kommer att ändras inom en snar framtid. Därför är det viktigt att arbeta för att motivera till studier, med särskilt fokus på ungdomar som inte slutfört sin gymnasieutbildning. Yrkesutbildningar för vuxna blir också mycket viktiga, då många individer kan ha en utbildning för ett yrke som inte längre efterfrågas. Att skapa förutsättningar och lägga en grund för att individen ska gå vidare till utbildning är en sak, men det är minst lika viktigt att förbereda individen på ett sätt så man inte misslyckas, då detta istället kan bidra att ta individen än längre bort från arbetsmarknaden.

3.2.3 Geografisk rörlighet - Pendling

I Älvkarleby kommun är det drygt 2450 personer som pendlar ut för att jobba, samtidigt som över 1660 personer som bor och jobbar i kommunen. Vi har totalt 2690 arbetstillfällen i kommunen, men vi har 4119 personer som jobbar. Denna ekvation är tydlig, kommunens befolkning är beroende av att kunna pendla till jobb i andra kommuner om man ska vara självförsörjande. Det är dock inte självklart för alla, men det måste vara det. Älvkarleby kommun ska alltid uppmuntra till pendling, ställa krav på detta och vissa fall göra aktiviteter och insatser som främjar det.

3.3 Näringsliv

3.3.1 Kompetensförsörjning till det lokala näringslivet

Företagen i kommunen anger att tillgången på arbetskraft är sämre än genomsnittet i Sverige enligt Svenskt näringslivs ranking av företagsklimatet. Detta är också något som företag i länet anger som det största tillväxthindret. Således finns det en potential för tillväxt utifrån att det finns arbetslösa individer. Men matchningen är ett problem och i många fall har individerna inte rätt utbildning och kompetens. Därför måste Älvkarleby kommun bidra till att skapa mötesplatser mellan företag och arbetssökande. Kommunen ska också verka för att utbildningar som är särskilt riktade mot bristyrken kommer tillstånd i regionen.

3.3.2 Nyföretagande

En väg till sysselsättning är att starta eget företag. Detta kräver dock en affärsidé och villighet att arbeta hårt. I Älvkarleby kommun har vi ett av Sveriges lägsta nyföretagande. Dock kan ett utökat samarbete med exempelvis Nyföretagarcentrum med rådgivning samt mer information och attitydpåverkan för att främja fler att starta företag. Utbildningar i företagande riktade mot framförallt utrikesfödda kan skapa möjligheter som inte annars funnits.